

# **Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintasuunnitelma 2017**

**kaudelle 2017–2019**

**Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)**

PL 30 (Mannerheimintie 166)

00271 Helsinki

Puh. 029 524 6000

[www.thl.fi](http://www.thl.fi)

# **Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintasuunnitelma 2017**

**kaudelle 2017–2019**



**TERVEYDEN JA  
HYVINVOINNIN LAITOS**

## Pääjohtajan saatesanat

Ymmärrys väestön terveydentilan, toimintakyvyn ja hyvinvoinnin tilasta ja kehityksestä eri väestöryhmissä sekä eriarvoisuutta tuottavista ja osallisuutta vahvistavista mekanismeista ovat välttämättömiä eri väestöryhmien hyvinvoinnin edistämiseksi, toimintatarpeiden ennakoinniseksi ja toimenpiteiden kohdistamiseksi.

Toinen ydintehtävämme on vastata väestön suojaamisesta ulkoisia uhkia, ennen muuta infektioiden ja ympäristön aiheuttamia terveysuhkia, vastaan. Viime kädessä kummassakin laitoksen ydintehtävässä on kyse yhteiskunnan vakauden turvaamisesta sekä sosiaalisen ja taloudellisen kestävyiden tukemisesta.

THL:n työn kolmas pääkohde on palvelujärjestelmän uudistaminen ja sen toiminnan tukeminen. Sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen vaikutusten arvioimiseksi on välttämätöntä seurata järjestelmän sisäisten toimintamittareiden lisäksi väestön kokemuksia palvelujen saatavuudesta, saavutettavuudesta ja laadusta sekä luottamuksesta palvelujärjestelmään.

Laitos on viime vuosina saanut lisäksi enenevästi vastuuta hyvinvointiin ja terveyteen liittyvien valtion erityispalveluiden järjestäjänä, ohjaajana ja koordinoijana. Palvelutehtävät rikastuttavat THL:n perinteisiä osaamisalueita – ja toisaalta uskomme, että muualla laitoksessa oleva asiantuntemus auttaa parantamaan vaativien palveluiden laatua.

THL:n johtoryhmä on käynyt viime vuosina keskustelua niin sote-uudistuksen, sidosryhmien odotusten, kansallisten tutkimus- ja innovaatiolinjausten kuin rahoitusinstrumenttien muutosten vaikutuksista laitoksen tavoitteisiin, rooliin ja tapaan toimia. Laitos on panostanut erityisesti asiakastyöhön ja sidosryhmäkuulemisiin. Lisäksi laitoksen tuottaman tiedon saatavuutta, käytettävyyttä ja hyödynnettävyyttä on parannettu, jotta se palvelisi entistä paremmin tiedolla johtamista.

Hyvä esimerkki viime vuosien etenemisestä on salassapitovelvoitteista vapaan datan avaaminen, sosiaali- ja terveystietojen tietoturvalliseen hyödyntämiseen panostaminen, ja näiden pohjalta synnyttävien digitaalisten innovaatioiden edistäminen erilaisin kumppanuus- ja yritysratkaisuin. Olemme osallistuneet avoimen datan tilaisuuksiin ja tehneet laitoksen tietovarantoja monin tavoin tunnetuksi.

Vuoden 2017 toimintasuunnitelma perustuu laitoksen strategiaan ja se tukee STM:n kanssa sovittujen tulostavoitteiden saavuttamista. Uskon, että lukija saa tästä dokumentista hyvän käsityksen THL:n monipuolisesta toiminnasta.

Juhani Eskola  
pääjohtaja

## Sisältö

<b>Pääjohtajan saatesanat .....</b>	<b>3</b>
<b>1. Strateginen kehys .....</b>	<b>5</b>
1.1 Muuttuva toimintaympäristö.....	5
1.2 Strategiakartta .....	6
1.3 Strategian toimeenpano .....	7
<b>2. Resurssit .....</b>	<b>27</b>
2.1 Henkilöstö .....	27
2.2 Talous .....	30
2.3 Toimitilat .....	31
2.4 Viestintä.....	34

# 1 Strateginen kehys

## 1.1 Muuttuva toimintaympäristö

Vuoden 2017 suunnittelu tapahtuu tilanteessa, jossa laitoksen toimintaympäristö on poikkeuksellisen rajussa muutoksessa. Hitaan talouskasvun vaikutukset tuntuvat edelleen leikkauksina julkisessa taloudessa. Ilman lisätoimenpiteitä julkisen talouden velkasuhde uhkaa nousta hälyttävän korkeaksi. Suomen hallitus valmistelee maamme historian suurinta julkishallinnon reformia. Muutos koskee eniten kunta- ja aluehallintoa sote-painotteisena.

Myös valtionhallinnon eri ministeriöiden ja laitosten välistä yhteistyötä arvioidaan ja etsitään jatkuvasti mahdollisuuksia tehostaa ja yhdistää toimintoja sekä valtioneuvoston tasolla että substanssi-ministeriöissä. Eläke- ja sote-uudistukselta haetaan ratkaisua tulevaisuuden hyvinvointipalvelujen turvaamiseksi. Maakuntien rooli nousee hyvin merkittävään asemaan valtiollisesti rahoitettujen mutta maakunnallisesti järjestettyjen palvelujen korvatesa nykyisen kunnallisen järjestämisvastuun sosiaali- ja terveystalvveluita suunnitellusti vuoden 2019 alusta.

Yliopisto- ja korkeakoulu-uudistusten toteutumisen vaikutuksia arvioidaan parhaillaan ja niillä on myös omat heijastevaikutuksensa THL:n toimintaan. Muutaman vuoden takaisen TULA-uudistuksen myötä kotimaisten tutkimusorganisaatioiden yhteistyötä halutaan entisestään syventää. Nyt meneillään oleva korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyön kehittämisprosessi (KOTUMO 2015–2017) heijastuu osaltaan myös THL:n tutkimustoiminnan ja sen edellytysten kehittämiseen ensi vuonna. Uusia yhteistyömuotoja edistetään ja olemassa olevia vakautetaan kansallisen tiekartan eri osa-alueilla.

Valtion tutkimus- ja kehitysrahoituksen reaalinen kehitys osoittaa terveyden ja hyvinvoinnin sektorin rahoituksen laskeneen eri alojen vertailussa kaikkein eniten. THL:n talousarviorahoitus laskee vuoden 2016 reilusta 56 miljoonasta eurosta vuoden 2017 reiluun 49,5 miljoonaan euroon. Talousarviorahoitukseen tiedossa olleet suurimmat leikkaukset ovat nyt takana ja toiminnan sopeutusta niukeneviin resursseihin jatketaan aiempien päätösten mukaisesti. Vuodesta 2013 (viimeinen vuosi ennen leikkauksia) THL:n talousarviorahoitus on netto-na eli kustannusneutraalit muutokset huomioiden laskenut 35 % ollen reilut 24 miljoonaa euroa. Ulkopuolisella rahoituksella on pystytty osin kattamaan leikkauksia, tosin se on suunnannut myös toimintaa tiettyihin painopistealueisiin.

Väestön ikärakenteen muutos jatkuu odotetusti vanhusväestön suhteellisen osuuden kasvaessa edelleen nopeasti. Aleneva syntyvyys ja eliniän pidentyminen vähentävät työikäisen väestön määrää. Yhteiskunnassamme näkyy lisääntyvästi merkkejä eriarvoistumisesta ja polarisoitumisesta. Esimerkiksi suurten kaupunkien kaupunginosien sosioekonomiset erot korostuvat entisestään. Maahanmuuton seurauksena tarvittavat kotouttamistoimet haastavat montaa suomalaista kuntaa ja kaupunkia.

Eräs eniten laitosta haastavista muutoksista on tutkitun tiedon aseman merkityksen muuttuminen päätöksenteossa. Kehityssuunta on jossakin määrin kohti nopeita selvityksiä ja lyhyitä konsulttitoimemksiantoja jotka ovat joissain tapauksissa eriparisia suhteessa vankkaan tutkimustietoon pohjaaviin perusteellisiin selvityksiin. Laitos joutuu täten entistä tiukempaan kilpailuun esimerkiksi valtioneuvoston kansliaa tukevassa päätöksenteon selvitystyössä. Samalla odotukset laitosta kohtaan esimerkiksi sote-reformin toimeenpanossa ja seurannassa kasvavat jatkuvasti.

## 1.2 Strategiakartta

Strategiakartta tiivistää laitoksen strategian uudistumislupaukset ja priorisoinnit yhteen kuvaan. Uudistumislupaukset ja priorisoinnit on edelleen luokiteltu yhteiskunnallisiin vaikuttavuustavoitteisiin, toiminnalliseen tuloksellisuuteen ja voimavaroihin liittyviin tavoitteisiin.

### **VISIO:** **SUOMALAISILLA ON HYVÄ ELÄMÄ OIKEUDENMUKAISESSA, KESTÄVÄSSÄ JA UUDISTUVASSA HYVINVOINTIYHTEISKUNNASSA.**

#### **YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET**

Toimintamme on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa ja tuloksellista

HYVINVOINTI-  
YHTEISKUNNAN  
KESTÄVYYS

VARAUTUMINEN  
TERVEYSUHKIIN

ERiarvoisuuden  
ja  
syRJäytymisen  
vähentäminen

MUUTTUVA  
SAIRAUksIEN  
KIRJO

PALVELU-  
JÄRJESTELMÄN  
MUOTOS

#### **TOIMINNALLINEN TULOksELLISUUS: ORGANISAATIO, RAKENNE, PROSESSIT, LAATU**

Työmme sujuu ja saamme aikaan tuloksia

OTAMME  
TietoAINEISTOMME  
TEHOKÄYTTÖÖN

VAHVISTAMME  
ENNAKOINTI-  
KYKYÄMME

UUDISTUMME  
KUMPPANEITAMME  
JA  
ASIAKKAITAMME  
VARTEN

#### **VOIMAVARAT (HENKILÖSTÖ- JA TALOUSRESURSSIT)**

Tavoitteemme ja resurssimme ovat tasapainossa

RAKENNAMME  
YHDESSÄ  
TYÖYHTEISÖÄMME

PRIORISOINNIT  
OHJAAVAT  
VOIMAVAROJEMME  
KOHDENTAMISTA

### 1.3 Strategian toimeenpano

#### Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet – Toimintamme on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa ja tuloksellista

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet 2016–2019, jotka pitävät sisällään strategiset priorisoinnit.

YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET Toimintamme on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa ja tuloksellista				
HYVINVOINTI- YHTEISKUNNAN KESTÄVYYS	VARAUTUMINEN TERVEYSUHKIIN	ERiarvoisuuden JA SYRJÄYTYMISEN VÄHENTÄMINEN	MUUTTUVA SAIRAUKSIEN KIRJO	PALVELU- JÄRJESTELMÄN MUUTOS
<p>Terve, hyvinvoiva ja sosiaalisesti eheä väestö tukee sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävää yhteiskuntaa.</p> <p>Syvennymme väestön ikääntymiseen, lasten ja nuorten hyvinvointiin ja rahoituksen riittävyyteen.</p> <p>Vahvistamme terveys- ja sosiaalitalouden osaamista eri toiminnoissa.</p>	<p>Biologisten, kemiallisten ja muiden ympäristöön liittyvien uhkien merkitys väestön terveydelle kasvaa.</p> <p>Vahvistamme valmiuttamme havaita ja analysoida riskejä ja uhkia laitoksemme eri toiminta-alueilla.</p> <p>Osallistumme uhkien ennaltaehkäisyyn ja torjuntaan yhdessä viranomaisten kanssa.</p>	<p>Eriarvoisuus on eettisesti väärin ja voimavarojen tuhlausta.</p> <p>Eriarvoisuuden ja syrjäytymisen vähentäminen edellyttää toimia koko yhteiskunnassa, erityisesti sosiaali- ja terveyspolitiikassa.</p> <p>THL:ssa keskitymme tasa-arvon lisäämiseen terveydessä, toimintakyvyssä, osallisuudessa ja hyvinvoinnissa.</p>	<p>Sairauksien määrittäjät muuttuvat väestön ikääntyessä ja elintapojen muuttuessa.</p> <p>Kansanterveyteen perinteisesti vaikuttavien sairauksien ohella tartumme yleistyiin terveysongelmiin kuten muisti-sairauksiin, riippuvuuksiin ja elintapojen haitallisiin muutoksiin.</p> <p>Priorisoimme tutkimustamme väestölle koituvan terveyshyödyn näkökulmasta.</p>	<p>Käynnissä oleva sosiaali- ja terveyspalvelu-järjestelmän muutos on historiallisen merkittävä.</p> <p>Tuemme valtakunnallista ja alueellista päätöksentekoa sekä alan toimijoita uudistuksen toteuttamisessa.</p> <p>Tarjoamme tietopohjan ja tiedolla johtamisen välineitä.</p> <p>Osallistumme toiminnan ohjaukseen roolimme mukaisesti.</p>

## Hyvinvointiyhteiskunnan kestävyys

Terve, hyvinvoiva ja sosiaalisesti eheä väestö tukee sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävää yhteiskuntaa

Toimenpide	Työmme tulokset 2017–2019	Aikataulu
Syvennymme väestön ikääntymiseen, lasten ja nuorten hyvinvointiin ja rahoituksen riittävyyteen	Olemme arvioineet väestörakenteen muutoksen taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia ja kehittäneet talouden ennustemalleja.	2017–2019
	Olemme tuottaneet riippumatonta ja tutkittua asiantuntijatietoa sekä arvioita hyvinvointijärjestelmän sosiaalisesta ja taloudellisesta kestävydestä.	2017–2019
	Olemme tuottaneet seurantatietoa kansainvälisten sopimusten ja lainsäädännön toimeenpanosta (mm. vanhuspalvelulaki, oppilas- ja opiskeluhoitolaki, vammaislainsäädäntö, lastensuojelulaki ja sosiaalihuoltolaki) ja arvioineet säädösmuutosten vaikutuksia eri väestöryhmien ja eritaustaisten ihmisten hyvinvointiin, terveyteen ja toimintakykyyn.	2017–2019
	Olemme tutkineet pienten lasten hoitojärjestelmän (perhevapaat ja hoidon tuet) vaikutuksia lasten ja perheiden hyvinvointiin sekä sukupuolten tasa-arvoon.	2017
	Kuntoutusasiantuntijat ovat selvittäneet horisontaalisena yhteistyönä THL:n roolia kuntoutuksen tietopohjan vahvistamisessa, kuntoutuksen seurannassa, arvioinnissa sekä palvelujen mallinnuksessa.	2017
Vahvistamme terveys- ja sosiaalitalouden osaamista eri toiminnoissa	Olemme kehittäneet uusia taloudellisten vaikutusten arviointimalleja ja vahvistaneet kvantitatiivista, pitkäjänteistä terveys- ja sosiaalitalouden tutkimusta.	2017–2019
Hallituksen kärkihanke 4: Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaiken ikäisten omaishoitoa	Olemme osallistuneet ikäihmisille tarkoitettujen sote- ja muiden palvelujen kokonaisuuden määrittämiseen ja mallintamiseen sekä tietoon perustuvaan toimeenpanon ohjaukseen ja koordinaattorirakenteen luomiseen.	2017
	Olemme osallistuneet vaikuttavien omais- ja perhehoidon toimintamallien määrittämiseen sekä uusien toimintamallien levittämiseen, arviointiin ja edelleen kehittämiseen.	2017–2019
	Olemme tuottaneet seurantatietoa vanhuspalvelulain toimeenpanosta ja luoneet muutoksen seurannan indikaattorit.	2017–2019



Toimenpide	Työmme tulokset 2017–2019	Aikataulu
Hallituksen kärkihanke 3: Toteutetaan lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma	Olemme osallistuneet lapsille ja perheille tarkoitettujen matalan kynnyksen sekä vaativan ja erityistason palvelujen mallintamiseen sekä maakuntien LAPE-hankkeiden tukemiseen. Olemme luoneet muutoksen seurantaan indikaattorit, kehittäneet tietopohjaa sekä tuottaneet lapsivaikutusten menetelmiä ja arviointitietoa.	2017–2019
	Olemme toimeenpanneet Euroopan neuvoston yleissopimuksen (Istanbulin sopimuksen) edellyttämiä matalan kynnyksen erityispalveluita naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan uhreille.	2017
	Olemme kehittäneet turvakotipalveluissa väkivaltaa kokeneiden aikuisten ja heidän lastensa kanssa työskentelyä.	2017
Hallituksen kärkihanke 2: Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta	Olemme tuottaneet käyttöön ajantasaista ja asiakaslähtöistä tietoa väestön hyvinvoinnista, osallisuudesta, terveydestä ja toimintakyvystä sekä terveyden edistämisen aktiivisuudesta ja terveyteen vaikuttavista tekijöistä, painopisteinä väestöryhmien väliset erot ja niiden taustatekijät.	2017–2019
	Olemme yhteistyössä STM:n ja VM:n kanssa kehittäneet kuntien ja maakuntien rahoitukseen kannustinmekanismeja asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.	2017–2019
	Olemme tukeneet hyvien toimintamallien käyttöönottoa painopisteinä osallisuuden lisääminen ja toimintamallit, jotka kohdentuvat niihin väestöryhmiin, joissa kuolleisuus, sairastavuus ja psykososiaalinen kuormittuneisuus ovat suurimpia.	2017–2019
	Olemme tukeneet ja kehittäneet laaja-alaista ja poikkihallinnollista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä sekä tukeneet eri hallinnonaloja kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla ottamaan huomioon päätöksensä vaikutukset hyvinvointiin, terveyteen ja eriarvoisuuteen.	2017–2019
	Olemme kehittäneet uusia menetelmiä rakennusten terveydellisten olosuhteiden kehittämiseksi.	2017–2019
Hallituksen kärkihanke 5: Osatyökykyisille tie työelämään	Olemme osallistuneet Osakykyisille tie työelämään -kärkihankkeen alueellisten kokeilujen tukemiseen sekä toimintamallien kuvaamiseen ja arviointiin.	2017–2018

VUODEN 2017 TÄRKEIMMÄT TULOKSET	
Toimenpide	Tärkeimmät tulokset
Hallituksen kärkihanke 4: Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaiken ikäisten omaishoitoa	Olemme osallistuneet ikäihmisille ja vammaisille henkilöille tarkoitettujen sote- ja muiden palvelujen kokonaisuuden määrittelyyn ja mallintamiseen.
Hallituksen kärkihanke 3: Toteutetaan lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma	1) Olemme osallistuneet lapsille ja perheille tarkoitettujen matalan kynnyksen sekä vaativan ja erityistason palvelujen mallintamiseen sekä maakuntien LAPE-hankkeiden tukemiseen. Olemme luoneet muutoksen seurantaan indikaattorit, kehittäneet tietopohjaa sekä tuottaneet lapsivaikutusten menetelmiä ja arviointitietoa. 2) Lasten kanssa työskentelyn koulutusohjelma toteutetaan kaikissa turvakodeissa. 3) Ympäri vuorokautinen kansallinen auttava puhelin 'Nollalinja' on toiminnassa ja kolmasosa kohderyhmästä tuntee palvelun.
Syvennymme väestön ikääntymiseen, lasten ja nuorten hyvinvointiin ja rahoituksen riittävyyteen	Olemme tuottaneet seurantatietoa eri väestöryhmien terveydestä ja hyvinvoinnista mm. ATH-tutkimuksen ja rekistereihin pohjautuvien tietojen avulla.
Hallituksen kärkihanke 2: Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta	Uuden tutkimusmenetelmän, kvantitatiivisen qPCR:n hyödyntäminen asumisterveys tutkimuksissa on testattu ja sen käytöstä on tuotettu ohjeistusta terveysvalvonnan tarpeisiin.

## Varautuminen terveysuhkiin

Biologisten, kemiallisten ja muiden ympäristöön liittyvien uhkien merkitys väestön terveydelle kasvaa

Toimenpide	Työmme tulokset 2017–2019	Aikataulu
Vahvistamme valmiuttamme havaita ja analysoida riskejä ja uhkia THL:n eri toiminta-alueilla	Olemme uudistaneet tartuntatautien seurantaan siten, että järjestelmien tuottama tieto ja THL:n asiantuntija-arviot ovat keskeisten sidosryhmien saatavilla ja käytettävissä.	2019
	Olemme integroituneet kansallisiin poikkihallinnollisiin ja kansainvälisiin tilannekuvajärjestelmiin.	2017
	Olemme saattaneet seurantatiedon saataville laajasti myös julkisten rajapintojen kautta.	2018
	Olemme laajentaneet poikkihallinnollista- ja sidosryhmäyhteistyötä mikrobiologisessa asiantuntijatyössä.	2018
	Olemme uudistaneet ja tehostaneet hoitoon liittyvien infektioiden ja mikrobien lääkeresistenssin seurannan kansallisia järjestelmiä ja raportointia sekä laatineet torjuntaohjeita yhteistyössä sidosryhmiemme kanssa.	2017–2019
Osallistumme uhkien ennaltaehkäisyyn ja torjuntaan yhdessä viranomaisten kanssa	Olemme vastanneet kansallisesta ja kansainvälisestä infektio- ja tartuntatautiuhkien viranomaispäivästä ja osallistuneet kemikaaliuhkien viranomaispäivästä.	2017–2019
	Laajojen tai vakavien infektio- ja tartuntatauti- sekä vesiepidemioiden hallinta ja torjunta perustuu hallinnonalojen yhteistoimintaan ja on tasolla, joka takaa väestön turvallisuuden.	2017–2019
	Olemme ohjanneet kuntia hyödyntämään valtakunnallista rokotusrekisteriä ja laatimaan toimintasuunnitelman rokotuskattavuuden ylläpitämiseksi ja erityisryhmien, kuten maahanmuuttajien, rokotussuojan parantamiseksi.	2017–2019
	Olemme huolehtineet tartuntatautilain ja sote-uudistuksen yhteydessä tartuntataudeista vastaavien alueellisten viranomaisten yhteistyön säilyttämisestä.	2017–2019
Hallituksen kärkihanke 2: Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta	Olemme tukeneet maahanmuuttajien infektio-ongelmien hallintaa osana kotouttamistoimintaa ja turvapaikanhakijoiden infektioiden torjuntaa osana vastaanottokeskusten toimintaa (yhteistyössä sisäasiainministeriön kanssa).	2017

VUODEN 2017 TÄRKEIMMÄT TULOKSET	
Toimenpide	Tärkeimmät tulokset
Osallistumme uhkien ennaltaehkäisyyn ja torjuntaan yhdessä viranomaisten kanssa	Olemme vastanneet kansallisesta ja kansainvälisestä infektiotautien ja kemikaaliuhkien 24/7-viranomaispäivystyksestä (EWRS- ja COSK-päivystykset)
	Olemme tuottaneet valtakunnallista ja alueellista rokotuskattavuustietoa jatkuvaluonteisesti ja ajantasaisesti.
	Olemme yhteistyössä kuntien ja maakuntien kanssa ylläpitäneet väestön korkeaa rokotuskattavuutta sekä huomioineet erityisryhmät kuten maahanmuuttajat ja rokotuksiin epäröiden suhtautuvat.

## Eriarvoisuuden ja syrjäytymisen vähentäminen

Eriarvoisuus on eettisesti väärin ja voimavarojen tuhlausta. Eriarvoisuuden ja syrjäytymisen vähentäminen edellyttää toimia koko yhteiskunnassa, erityisesti sosiaali- ja terveyspolitiikassa.

Toimenpide	Työmme tulokset 2017–2019	Aikataulu
Keskitymme tasa-arvon lisäämiseen terveydessä, toimintakyvyssä, osallisuudessa ja hyvinvoinnissa	Terveyden, toimintakyvyn ja hyvinvoinnin tilasta sekä väestöryhmittäisistä eroista ja niiden muutoksista on tuotettu ajantasainen kuva valtakunnallisesti ja alueellisesti.	2017–2019
	Tietotuotannossa on otettu huomioon kasautuva eriarvoisuus ja tuotu esiin sosioekonomisen aseman, sukupuolen, ikäryhmän, etnisen taustan, vammaisuuden ja asuinpaikan yhteisvaikutuksia.	2017–2019
	Olemme osallistuneet muiden hallinnonalojen kärkihankkeiden hyvinvointivaikutusten arviointiin.	2017
	Olemme tuottaneet tietoa eri hallinnonalojen politiikkojen vaikutuksista eriarvoistumiskehitykseen ja syrjäytymiseen.	2017–2019
	Olemme tehneet ehkäisevän työn kustannusvaikuttavuuden arvioinnin suunnitelman ja käynnistäneet arviointityön.	2017
	Olemme tuottaneet tietoa perustulokeilun vaikutuksista erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien toimeentuloon ja osallisuuteen.	2017
	Lähidemokratiaa ja avointa hallintoa edistäviä toimintamalleja on koottu kuntien käyttöön: osallistamisen ja osallisuuden tuki.	2017
	Sosiaalisen osallisuuden (ml. kansalaisosallisuus ja työelämäosallisuus) toimintamalleista on koottu ja välitetty tietoa kunnille, alueille ja ministeriöille.	2017
	Asiakasosallisuuden huomioon ottaminen palvelujärjestelmän kehittämisessä on lisääntynyt THL:n tuella.	2017–2019
	Monikulttuurisen väestön terveyden ja hyvinvoinnin tietopohjaa ja sen vaikuttavuutta on vahvistettu sekä palvelujärjestelmää kehitetty erillisen toimintasuunnitelman mukaisesti.	2017–2019

Toimenpide	Työmme tulokset 2017–2019	Aikataulu
Hallituksen kärkihanke 2: Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta	Olemme koonneet ja levittäneet tietoa hyvinvointia ja osallisuutta lisäävistä hyvistä toimintamalleista ja -politiikoista, erityisesti liittyen mielenterveyteen sekä elintapoihin.	2017–2019
	Tuottamamme tieto on saatettu informaatio-ohjaustyön käyttöön heikommassa asemassa olevan väestöryhmän hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.	2017–2019
	Vankiterveydenhuollon yksikkö toimii sovittujen tavoitteiden mukaisesti THL:n tulosohtauksessa ja sen toimintaa ja osaamista on kehitetty edelleen.	2017–2019
	Olemme lisänneet nuorten rikoksentekijöiden ohjautumista sovitteluun nuorten rikoskierteen katkaisemiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.	2017–2019
	Olemme vahvistaneet turvakotipalveluiden saatavuutta tasapuolisesti asuinpaikasta riippumatta. Olemme lisänneet tiedottamista turvakotipalveluista, jotta palvelut olisivat sidosryhmien ja väestön tiedossa väkivaltakierteen katkaisemiseksi.	2017–2019
	Olemme kehittäneet tietopohjaa ja indikaattoreita YK:n vammaisten oikeuksien yleissopimuksen seurannan toimeenpanoa, raportointia ja vammaislainsäädännön uudistusta varten.	2017–2019
Hallituksen kärkihanke 6: Nuorisotakuuta yhteiskuntatakuun suuntaan	Olemme tukeneet asiantuntemuksellamme Nuorisotakuuta yhteiskuntatakuun suuntaan -kärkihankkeen toimeenpanoa.	2017–2018
<b>UUODEN 2017 TÄRKEIMMÄT TULOKSET</b>		
Toimenpide	Tärkeimmät tulokset	
Keskitymme tasa-arvon lisäämiseen terveydessä, toimintakyvyssä, osallisuudessa ja hyvinvoinnissa	Vankiterveydenhuollon toimintasuunnitelma on valmis ja kansallisen ohjelman laatiminen on aloitettu.	
	Monikulttuurisen väestön terveyden ja hyvinvoinnin tietopohjaa ja sen vaikuttavuutta on vahvistettu sekä palvelujärjestelmää kehitetty erillisen toimintasuunnitelman mukaisesti.	
	Olemme yhtenäistäneet sovitteluun ohjauksen käytäntöjä. Olemme tehostaneet sidosryhmäyhteistyötä ja viestintää nuorten sovittelualoitteiden lisäämiseksi.	
	Olemme lisänneet turvakotipaikkoja vastaamaan paremmin kysyntään. Olemme suunnitelleet sisällön sähköiseen verkkokoulutukseen lähisuhdeväkivallan tunnistamisesta ja siihen puuttumisesta.	

## Muuttuva sairauksien kirjo

Sairauksien määrittäjät muuttuvat väestön ikääntyessä ja elintapojen muuttuessa

Toimenpide	Työmme tulokset 2017–2019	Aikataulu
Sairauksien määrittäjät muuttuvat väestön ikääntyessä ja elintapojen muuttuessa. Kansanterveyteen perinteisesti vaikuttavien sairauksien ohella tartumme yleistyviin terveysongelmiin kuten muistisairauksiin, riippuvuuksiin ja elintapojen haitallisiin muutoksiin.	Olemme tutkineet kohorttiaineistoista keskeisten kansantautien syitä ja syntymekanismeja sekä uusien biomarkkereiden ja geenitiedon hyödyntämistä sairauksien riskin ennustamisessa.	2017–2019
	Olemme tutkineet varhaisen ravitsemuksen yhteyksiä lasten tyypin 1 diabeteksen, astman ja keliakian riskiin.	2017–2019
	Olemme tehneet kokeellista tutkimusta muistisairauksien ehkäisemisestä ja tuloksia hyödynnetään kansallisesti ja kansainvälisesti.	2017–2019
	Olemme osallistuneet alkoholiohjelman, mielenterveysohjelman ja muistisairausohjelman sekä Yhteistyöllä terveyttä ja hyvinvointia -kärkihankkeen toteuttamiseen.	2017–2019
<b>VUODEN 2017 TÄRKEIMMÄT TULOKSET</b>		
Toimenpide	Tärkeimmät tulokset	
Sairauksien määrittäjät muuttuvat väestön ikääntyessä ja elintapojen muuttuessa. Kansanterveyteen perinteisesti vaikuttavien sairauksien ohella tartumme yleistyviin terveysongelmiin kuten muistisairauksiin, riippuvuuksiin ja elintapojen haitallisiin muutoksiin.	Olemme tuottaneet tieteellisiä artikkeleita uusista biomarkkereista ja genetiikasta sekä arvioita niiden hyödynnettävyydestä sairauksien ennaltaehkäisyssä.	
	Olemme toteuttaneet muistisairauksien ennaltaehkäisy tutkimuksen seurannan sekä siihen liittyvän raportoinnin.	
	Olemme tutkineet varhaisen ravitsemuksen yhteyksiä lasten tyypin 1 diabeteksen, astman ja keliakian riskiin.	

## Palvelujärjestelmän muutos

Käynnissä oleva sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän muutos on historiallisen merkittävä.

Toimenpide	Työmme tulokset 2017–2019	Aikataulu
Tuemme valtakunnallista ja alueellista päätöksentekoa sekä alan toimijoita sote-uudistuksen toteuttamisessa	Olemme osallistuneet sote-lainsäädännön valmisteluun ja toimeenpanoon eri valmisteluryhmissä.	Sote-uudistuksen aikataulu: 2017–2019
	Olemme tuottaneet arviointeja ja selvityksiä sote-uudistuksen toteutumisesta ja vaikutuksista.	Sote-uudistuksen aikataulu: 2017–2019
	Olemme tukeneet sote-uudistuksen toteuttamiseen osallistuvien keskeisten toimijoiden yhteistyötä.	Sote-uudistuksen aikataulu: 2017–2019
Tarjoamme tietopohjan ja tiedolla johtamisen välineitä	Olemme suunnitelleet ja käynnistäneet sote-reformin edellyttämät uudistukset rekisteritietovarantoihimme ja tiedonkeruusiin.	2017–2018
	Olemme tuottaneet tietopohjan uudistusten seuraamiseksi ja arvioimiseksi.	2017–2018
	Olemme tarkentaneet tiedolla johtamisen kuvausta: eri ryhmien tarpeita, valtakunnallista kokonaiskuva, palveluverkon ja palvelujen suunnittelua maakunnissa ja valtakunnan tasolla.	2017–2018
Osallistumme toiminnanohjaukseen roolimme mukaisesti	Rooliamme toiminnanohjauksessa on selkeytetty, mukaan lukien työnjako STM:n kanssa.	2017
	Kanta-palvelujen kehittäminen on edennyt vuoden 2017 toimintasuunnitelman mukaisesti.	2017
	Olemme osallistuneet maakuntien tietojärjestelmien ja tietohallinnon muutosten valmisteluun.	2017–2019
	Valtion koordinoimilla ja tuottamilla sote-alan erityispalveluilla (vankiterveydenhuolto, valtion mielisairaalat, valtion koulukodit, vankilan perheosasto, turvakotipalvelut, rikos- ja riita-asoiden sovittelu, oikeusgenetiikka, oikeuslääkintä ja oikeustoksikologia) on selkeä rooli sote-palvelujärjestelmässä.	2017–2019



Toimenpide	Työmme tulokset 2017–2019	Aikataulu
Hallitusohjelman reformi 1: Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus	Olemme osallistuneet valinnanvapausmallin vaihtoehtojen selvittämiseen.	2017
	Olemme osallistuneet rahoitusmallin vaihtoehtojen selvittämiseen.	2017
	Olemme suunnitelleet ja käynnistäneet sote-reformien edellyttämät uudistukset rekisteritietovarantoihimme ja tiedonkeruusiin.	2017
	Tietojärjestelmäratkaisumme on tehty vastaamaan sote-uudistuksen tavoitteita ja toimeenpanoa.	Sote-uudistuksen aikataulu 2017–2019
Hallituksen kärkihanke 2: Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta	Olemme olleet mukana omahoidon ja sähköisten palveluiden kokeiluissa ja niiden arvioinneissa.	2017
	Olemme osallistuneet julkisen palvelulupauksen määrittelemiseen STM:n kanssa.	2017
Hallituksen kärkihanke 1: Palvelut asiakaslähtöisiksi	Olemme tehneet selvityksiä ja tutkimuksia sosiaalityön ja heikoimmassa asemassa olevien palveluiden yhteensovittamisesta kokeiltavan perustulon kanssa.	2017, 2019
	Olemme osallistuneet asiakkaiden osallistumisen toimintamallien ja prosessien määrittelyyn sekä kokeilujen arviointiin.	2017–2019
<b>VUODEN 2017 TÄRKEIMMÄT TULOKSET</b>		
Toimenpide	Tärkeimmät tulokset	
Tarjoamme tietopohjan ja tiedolla johtamisen välineitä	Olemme käynnistäneet tiedonkeruun uudistamisen vastaamaan muuttuvaa palvelujärjestelmää (digitalisaatio).	
Tuemme valtakunnallista ja alueellista päätöksentekoa sekä alan toimijoita sote-uudistuksen toteuttamisessa	Olemme tuottaneet arviointeja ja selvityksiä sote-uudistuksen toteutumisesta ja vaikutuksista.	
	Olemme suunnitelleet ja käynnistäneet sote-reformien edellyttämät uudistukset rekisterivarantoihimme ja tiedonkeruusiin.	
Hallituksen kärkihanke 1: Palvelut asiakaslähtöisiksi	Olemme toteuttaneet perustulon kokeiluun liittyviä selvityksiä ja käynnistäneet kokeilua koskevia tutkimuksia.	

## Toiminnallinen tuloksellisuus – Työmme sujuu ja saamme aikaan tuloksia

Toiminnallista tuloksellisuutta koskevat tavoitteet 2016–2019, jotka sisältävät kolme uudistumislupausta.

---

### TOIMINNALLINEN TULOSELLISUUS: ORGANISAATIO, RAKENNE, PROSESSIT, LAATU

Työmme sujuu ja saamme aikaan tuloksia

OTAMME  
TIETOAINEISTOMME  
TEHOKÄYTTÖÖN

VAHVISTAMME  
ENNAKOINTI-  
KYKYÄMME

UUDISTUMME  
KUMPPANEITAMME  
JA  
ASIAKKAITAMME  
VARTEN

---

Nostamme tiedon  
jalostusastetta  
ja parannamme  
aineistojemme  
ja tuotteidemme  
hyödynnettävyyttä.

Otamme  
käyttöön uusia  
toimintamalleja  
sekä kehitämme  
uudenlaisia  
dataan perustuvia  
sovelluksia.

Edelläkävijyys datan  
tuottamisessa,  
jakamisessa ja  
yhdistelyssä  
on keskeinen  
tavoitteemme.

Reagoimme  
nopeasti terveyden  
ja hyvinvoinnin  
tilaan ja sen  
edistämiseen  
liittyviin muuttuviin  
tietotarpeisiin.

Näkemyksemme  
kantaa yli päivän  
politiikan ja näyttää  
suuntaa tuleviin  
muutoksiin.

Tunnetta  
kumppanimme  
ja tuotteidemme  
käyttäjien  
tiedontarpeet  
nykyistä paremmin.

Muutamme  
toiminta-  
tapojamme entistä  
joustavammiksi  
ja asiakas-  
keskeisemmiksi.

## Otamme tietoaineistomme tehokäyttöön

Keskeinen tavoitteemme on edelläkävijyys datan tuottamisessa, jakamisessa ja yhdistelyssä.

Toimenpide	Työmme tulokset 2017–2019	Aikataulu
Nostamme tiedon jalostusastetta, parannamme aineistojemme ja tuotteidemme hyödynnettävyyttä	Olemme tarjonneet rekisteri- ja tietoaineistoja avoimesti ja vapaasti käytettäväksi tietotuotteiden kehittämiseksi. <ul style="list-style-type: none"> <li>• Digitaalisten tietoaineistojen kansallinen kuvausjärjestelmä -projekti on toteutettu ja tulosten hyödyntäminen varmistettu.</li> <li>• Aktiivisuus muiden Isaacus-esituotantohankkeiden toteutuksessa ja kansallisessa ohjauksessa</li> <li>• Jatkamme osallistumista avoimen datan sovelluskehityskilpailuihin ja hackathoneihin.</li> </ul>	2017
	Väestötutkimustemme tiedonkeruut tukeutuvat yhteisiin tuotteistettuihin työkaluihin logistiikassa, tiedonhallinnassa ja perusraportoinnissa.	2017–2018
	Olemme osallistuneet aktiivisesti arkaluonteista henkilötietoa sisältävien rekisteriaineistojen käyttöä koskevan lainsäädäntöesityksen viimeistelyyn. Uudistettu lainsäädäntö on saatu voimaan ja sen mahdollistamia uusia toimintamalleja on kehitetty ja otettu käyttöön v. 2018 alkuun mennessä.	2017
	Olemme tunnistaneet ja uudistaneet THL:n keskeisiä ydinprosesseja hyödyntäen digitaalisuutta.	2017
	Terveystieteiden tutkimuskeskityksen (HILMO) tiedonkeruu ja raportointi on toteutettu uudistetulla toimintatavalla.	2017
Otamme käyttöön uusia toimintamalleja sekä kehitämme uudenlaisia dataan perustuvia sovelluksia	Olemme uudistaneet tietotuotantoa asiakaslähtöiseksi siten, että asiakkaiden tiedon käytön aikataulu ja konteksti tunnetaan. Tarjoamme tieto- ja asiantuntijapalveluja oikea-aikaisesti.	2017
	Olemme kehittäneet ja uudistaneet tuote- ja palveluvalikoimaa asiakastarpeiden ja asiakaspalautteiden ohjaamina.	2017–2018
Tuemme viestinnän keinoin tietoaineistojen (datan) tunnettuutta ja edistämme niiden monipuolista käyttöä	Aineistojen tunnettuus on parantunut ja käyttö on lisääntynyt. Lisääntynyt käyttö voidaan todeta kävijäanalytiikasta.	2017
Hallituksen kärkihanke 5: Digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen. Digitalisoidaan julkiset palvelut.	Sähköisen säilyttämisen ja arkistoinnin perusratkaisut ovat olemassa.	2017–2019
	Olemme tehneet toteutussuunnitelman Kanta-järjestelmän hyödyntämisestä rekisteritietojen lähteenä ja suunnitelman toimeenpano on aloitettu. Olemme pilotoineet valittavien tietokokonaisuuksien rekisteritietojen keruuta Kanta-järjestelmästä.	2017–2019
	Investointiohjelma IT-infrastruktuurin parantamiseksi on toimeenpantu yhteistyössä Valtorin kanssa.	2017–2019

Toimenpide	Työmme tulokset 2017–2019	Aikataulu
Hallituksen reformi 1: Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus	STM:n kustannus- ja vaikuttavuustyöryhmän indikaattorityötä sekä STM:n ja Sitran sote-palvelupakettipilotteja on tuettu sovitulla tavalla.	2017
	THL:n sote-toimeenpanohanke 2017–2019 on suunniteltu, organisoitu ja resursoitu. Toteutus on käynnistetty. <ul style="list-style-type: none"> <li>Sote-tietohallinnon operatiivisen ohjauksen toimintatapa maakunnissa Kanta-palveluihin ja Sote-reformiin liittyen.</li> <li>Keskeisimmät v. 2019 alusta lukien tarvittavien tiedonkeruu- ja rekisteriuudistusten määrittelyt on tehty sekä toteutusprojektit suunniteltu ja aikataulutettu.</li> <li>Sote organisaatio- ja palvelutietojen yhtenäisen hallinnan selvitys- ja määrittelyvaiheet on toteutettu, toteutusprojektit suunniteltu ja aikataulutettu.</li> </ul>	2017–2019

### VUODEN 2017 TÄRKEIMMÄT TULOKSET

Toimenpide	Tärkeimmät tulokset
Nostamme tiedon jalostusastetta, parannamme aineistojemme ja tuotteidemme hyödynnettävyyttä	Digitaalisten tietoaineistojen kansallinen kuvausjärjestelmä -projekti on toteutettu ja tulosten hyödyntäminen on varmistettu.
	THL:n väestötutkimusten tuotteistettuja ratkaisuja on kehitetty, julkaistu ja siirretty ylläpitoon. Toteutusten opit ja kehitystarpeet toteutuneissa väestötutkimuksissa on raportoitu.
Hallituksen kärkihanke 5: Digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen. Digitalisoidaan julkiset palvelut.	Investointiohjelma IT-infrastruktuurin parantamiseksi on päätetty ja toimeenpano käynnistetty.
Hallituksen reformi 1: Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus	STM:n kustannus- ja vaikuttavuustyöryhmän indikaattorityötä sekä STM:n ja Sitran sote-palvelupakettipilotteja on tuettu sovitulla tavalla.
	Keskeisimmät v. 2019 alusta lukien tarvittavien tiedonkeruu- ja rekisteriuudistusten määrittelyt on tehty ja toteutusprojektit suunniteltu.
	Sote organisaatio- ja palvelutietojen yhtenäisen hallinnan selvitys- ja määrittelyvaiheet on toteutettu.

## Vahvistamme ennakointikykyämme

Reagoimme nopeasti terveyden ja hyvinvoinnin tilaan ja sen edistämiseen liittyviin muuttuviin tietotarpeisiin. Näkemyksemme kantaa yli päivän politiikan ja näyttää suuntaa tuleviin muutoksiin.

Toimenpide	Työmme tulokset 2017–2019	Aikataulu
Ennakoimme systemaattisesti terveyden ja hyvinvoinnin tilaan ja niiden edistämiseen liittyviä muutoksia	Olemme kehittäneet terveyden ja hyvinvoinnin sekä niitä määrittävien tekijöiden tulevan kehityksen arviointiin tähtäävää ennakointiraportointia.	2017
	Olemme kehittäneet eri väestöryhmien hyvinvointi- ja terveystutkimuksia yhteiskunnassa tapahtuvien muutosten havaitsemiseksi.	2017
	Olemme alkaneet tuottaa viikoittain ilmestyvää viranomaistahoille toimitettavaa tilannekuvaraporttia infektio- ja tautiuhkista, analysoiden ja tulkiten sekä kansallisten seurantajärjestelmien että EU- ja WHO-varhaisvaroitustietojärjestelmien kautta meille saapuvaa tietoa.	2017
	Olemme toteuttaneet erillisen maahanmuuttajien infektio-ongelmia kartoittavan seurantamallin, josta raportoidaan sosiaali- ja terveysministeriölle viikoittain.	2017
	Olemme luoneet THL:n tietovarantoja hyödyntäviä, automatisoituja kokonaisvaltaisia ennusteita terveyden ja hyvinvoinnin keskeisistä ulottuvuuksista.	2017
	Olemme muodostaneet kokonais kuvan ilmastomuutoksen ja sen torjuntatoimien vaikutuksista terveyteen perustuen kirjallisuuteen, SOTERKO-yhteistyöhön, sekä tekemiimme kvalitatiivisiin ja kvantitatiivisiin analyyseihin.	2017–2019
	Olemme toteuttaneet kouluterveyskyselyn alakoulun tiedonkeruun ja pilotoineet pienten lasten tiedonkeruun (LTH).	2017
Viestintäympäristön muutosten luotaaminen sekä sidosryhmätutkimusten trendi- ja ennakointimittareiden hyödyntäminen on jatkuvaa	Viestinnän kannalta relevantit seurantaraportit on valittu ja niiden perusteella on tehty vuosittainen yhteenveto keskeisistä viestinnän trendeistä.	2017
<b>UUODEN 2017 TÄRKEIMMÄT TULOKSET</b>		
Toimenpide	Tärkeimmät tulokset	
Ennakoimme systemaattisesti terveyden ja hyvinvoinnin tilaan ja niiden edistämiseen liittyviä muutoksia	Olemme toteuttaneet kouluterveyskyselyn alakoulun tiedonkeruun ja pilotoineet pienten lasten tiedonkeruun (LTH).	
	Osaston johto on kirjoittanut SOTERKO-yhteistyönä positiopaperin ilmastomuutoksen terveysvaikutuksiin liittyvistä ennakointi- ja tutkimustarpeista.	

## Uudistimme kumppaneitamme ja asiakkaitamme varten

Kumppaneitamme ovat päättäjät, tutkijat, sosiaali- ja terveysalan asiantuntijat, toimivatpa he julkisella sektorilla, tutkimusorganisaatioissa, järjestöissä tai yrityksissä. Suomalainen THL on kaikessa toiminnassaan vahvasti kansainvälinen.

Toimenpide	Työmme tulokset 2017–2019	Aikataulu
Tunnumme kumppanimme ja tuotteidemme käyttäjien tiedontarpeet nykyistä paremmin	Tunnumme sidosryhmiemme, erityisesti potentiaalisten ja nykyisten asiakkaiden, toimintaympäristön haasteet, tiedontarpeet ja tiedonhankintakeinot.	2017
	Teemme säännöllisesti sidosryhmä-, asiakkuus- ja tuote-/kanavatutkimuksia sekä toiminnan laadun arviointeja ja hyödynnämme niitä asiakastyössä, tuotekehityksessä ja toiminnan kehittämisessä.	2017–2019
Jalostamme asiantuntemuksemme vaikuttaviksi tietotuotteiksi ja palveluiksi käyttäjien kanssa vuorovaikutuksessa	Yhteiskehittäminen ja aktiivinen sidosryhmävuorovaikutus ovat toimintamme yksi kivijalka, jolla lisätään asiakasymmärrystä ja laajennetaan osaamispohjaa.	2017–2019
	THL:n yhteinen tuotevalikoima vastaa asiakasryhmiemme tarpeisiin ja kanavat tukevat tuotteiden ja tiedon helppoa saavutettavuutta ja käyttöä.	2017
Muutamme toimintatapojamme entistä joustavammiksi ja asiakaskeisemmiksi	THL:n prioriteettiiasiakkaat on määritelty ja niitä seurataan systemaattisesti käyttäen hyväksi CRM-järjestelmää.	2017
	Asiakkuuksillemme on luotu systemaattiset hoitomallit ja vuorovaikutuksen tavat ja on otettu käyttöön yhteinen asiakkuusjärjestelmä.	2017
	Olemme vieneet käytäntöön asiakkuustyön painopisteitä, toteuttaneet henkilöstön ja esimiesten valmennuksia sekä vahvistaneet asiakaskeisyyttä toiminnan suunnittelussa ja johtamisessa.	2017–2018
Arvioimme ulkoiset viestintäkanavat ja -tuotteet, tunnistamme ulkoisten sidosryhmien uudet tarpeet ja uudistamme sisältöjä ja kanavia sen mukaan	THL:n asiantuntijoilla on käytössään tarpeitaan vastaavat ulkoiset viestinnän kanavat ja niitä on muokattu sisältöstrategian ja asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.	2017

VUODEN 2017 TÄRKEIMMÄT TULOKSET	
Toimenpide	Tärkeimmät tulokset
Tunnettu kumppanimme ja tuotteidemme käyttäjien tiedontarpeet nykyistä paremmin	Tunnettu sidosryhmiemme, erityisesti potentiaalisten ja nykyisten asiakkaiden, toimintaympäristön haasteet, tiedontarpeet ja tiedonhankintakeinot.
Muutimme toimintatapojamme entistä joustavammiksi ja asiakaskeskeisemmiksi	THL:n prioriteettiasiakkaat on määritelty ja niitä seurataan systemaattisesti käyttäen hyväksi CRM-järjestelmää.

## Voimavarat – Työmme sujuu ja saamme aikaan tuloksia

Voimavaroja koskevat tavoitteet 2016–2019, jotka pitävät sisällään kaksi uudistumislupausa.

---

### VOIMAVARAT (HENKILÖSTÖ- JA TALOUSRESURSSIT)

Tavoitteemme ja resurssimme ovat tasapainossa

RAKENNAMME  
YHDESSÄ  
TYÖYHTEISÖÄMME

Ammattimaisella johtamisella luomme hyvät edellytykset viihtyvyydelle ja yhdessä tekemiselle.

Kehitämme työympäristöämme, uusia työskentelytapoja ja reilua työyhteisöä koko henkilöstön yhteistyönä.

PRIORISOINNIT  
OHJAAVAT  
VOIMAVAROJEMME  
KOHDENTAMISTA

Suuntaamme resurssimme ydintoimintoihin ja tehostamme niitä tukevia prosesseja.

Lisäämme tavoitteitamme tukevaa ulkoista rahoitusta ja yhteistoimintaa yritysten kanssa.



## Rakennamme yhdessä työyhteisöämme

Ammattimaisella johtamisella luomme hyvät edellytykset viihtyvyydelle ja yhdessä tekemiselle. Koko henkilöstön yhteistyönä kehitämme työympäristöämme, uusia työskentelytapoja ja reilua työyhteisöä.

Toimenpide	Työmme tulokset 2017–2019	Aikataulu
Kehitämme koko henkilöstön yhteistyönä työympäristöämme, uusia työskentelytapoja ja reilua työyhteisöä.	Osallistamme henkilöstöä asioiden valmistelussa ja päätöksenteko on avointa.	2017–2019
	Olemme ottaneet käyttöön joustavia työnteon muotoja ja kehittäneet työympäristöä toimitila- ja kustannustehokkaaksi.	2017–2019
	Olemme kehittäneet uusia luovia tapoja tehdä yhteistyötä niin laitoksen sisäisesti kuin kumppaneidenkin kanssa.	2017–2019
	Sisäisiä palveluja on selkeytetty ja prosesseja sähköistetty.	2017–2019
	Johtamisosaamista arvioidaan ja kehitetään systemaattisesti.	2017–2019
Työyhteisöviestintää uudistetaan	Suunnitelma on tehty ja sen toteutus on käynnistynyt.	2017
Koko henkilöstön viestinnän ja vaikuttamisen osaamista kehitetään jatkuvasti	Viestinnän tarjoama koulutus on arvioitu ja sitä on muutettu palautteen ja viestinnän muutostrendien mukaan.	2017

### VUODEN 2017 TÄRKEIMMÄT TULOKSET

Toimenpide	Tärkeimmät tulokset
Kehitämme koko henkilöstön yhteistyönä työympäristöämme, uusia työskentelytapoja ja reilua työyhteisöä.	Johtamisosaamista arvioidaan ja kehitetään systemaattisesti.
Työyhteisöviestintää uudistetaan	Suunnitelma on tehty ja sen toteutus on käynnistynyt.
Koko henkilöstön viestinnän ja vaikuttamisen osaamista kehitetään jatkuvasti	Viestinnän tarjoama koulutus on arvioitu ja sitä on muutettu palautteen ja viestinnän muutostrendien mukaan.

## Priorisoinnit ohjaavat voimavarojemme kohdentamista

Suuntaamme resurssimme ydintoimintoihin ja tehostamme niitä tukevia prosesseja. Lisäämme tavoitteitamme tukevaa ulkoista rahoitusta ja yhteistoimintaa yritysten kanssa.

Toimenpide	Työmme tulokset 2017–2019	Aikataulu
Suuntaamme resurssimme ydintoimintoihin ja tehostamme niitä tukevia prosesseja	Strategiasta johdetut tavoitteet ohjaavat työtämme. Priorisoimme työmme niin, että jokaisella on mahdollisuus suoriutua työtehtävistä työajalla.	2017–2019
	Olemme ottaneet käyttöön talouden ja henkilöstösuunnittelun kattavan toiminnanohjausjärjestelmän.	2017–2018
Lisäämme tavoitteitamme tukevaa ulkoista rahoitusta ja yhteistoimintaa yritysten kanssa	Selvitetään laitoksen tutkimuskokonaisuutta, priorisoidaan ongelmat ja määritetään laitoksen tutkimuskokonaisuudet.	2017
	Ulkoisen rahoituksen hakemista johdetaan strategiaperusteisesti.	2017–2019
	Jatketaan yritysyhteistyön mahdollisuuksien selvittämistä.	2017
<b>VUODEN 2017 TÄRKEIMMÄT TULOKSET</b>		
Toimenpide	Tärkeimmät tulokset	
Lisäämme tavoitteitamme tukevaa ulkoista rahoitusta ja yhteistoimintaa yritysten kanssa	Selvitetään laitoksen tutkimuskokonaisuutta, priorisoidaan ongelmat ja määritetään laitoksen tutkimuskokonaisuudet.	
	Jatketaan yritysyhteistyön mahdollisuuksien selvittämistä.	

## 2 Resurssit

### 2.1 Henkilöstö

#### Strateginen henkilöstösuunnittelu

THL:n henkilöstörakenteen kehittämistä ohjaavat laitoksen strategiset valinnat. Seuraavalla nelivuotiskaudella henkilöstörakenteen kehittämiseen vaikuttaa myös strateginen hallitusohjelma (Pääministeri Juha Sipilän hallituksen strateginen ohjelma 29.5.2015) ja siihen kuuluvat kärkihankkeet. Nämä edellyttävät resurssien suuntaamista ja osaamisen kehittämistä erityisesti heikoimmassa asemassa olevien väestöryhmien terveys- ja hyvinvointiriskien ennakointiin, palvelujen ja politiikkatoimenpiteiden kustannusvaikuttavuuden arviointiin, sote-uudistuksen seurantaan ja ohjaukseen sekä tiedon digitalisoitumiseen varautumiseen.

Laitoksessa vahvistetaan asiakkuusosaamista, projekti- ja verkostojohtamisen osaamista sekä tiedonhallinnan osaamista (vaikuttavuusanalyysit, tiedon tuotteistaminen) erityisesti nykyisen henkilöstön osaamista kehittämällä. Rekrytointi- ja palkkauspolitiikan keinoin varmistetaan lisäksi, että laitoksella on käytössään riittävästi lääketieteellistä osaamista yhdistettynä palvelujärjestelmän toiminnan käytännön tuntemukseen.

THL:n budjettirahoituksen määrä pienenee tulevaisuudessa. Tämän vuoksi laitoksen henkilöstömäärää joudutaan supistamaan kaudella 2017–2019. Supistamista koskevien tavoitteiden toteuttamista ohjataan strategisella resurssisuunnittelulla. Keväällä 2016 toteutetussa sopeutukseen liittyvässä suunnitteluprosessissa on tarkennettu vuosien 2017–2018 resurssijakoa laitoksen toimintasuunnitelman mukaisesti.

Sopeutustyössä tehtiin valintoja laitoksen toiminnan piiriin kuuluvien toimintojen rajaamiseksi sekä laitokselle jäävien toimintojen tehostamiseksi. Samalla tarkennettiin laitoksen toiminnan painopisteitä, jotka ovat: valmius ja varautuminen, väestön hyvinvoinnin ja terveyden tilan ymmärtäminen ja edistäminen, palvelujärjestelmän ja palveluiden kehittäminen, tuki ja ohjaus, tietovarannot ja niiden hyödyntäminen sekä valtion erityispalvelut.

#### Uusien henkilöstöresurssien integroiminen

THL:lle annettiin 1.1.2016 alkaen hoidettavaksi uusia tehtäviä, jotka ovat henkilöstövaikutuksiltaan merkittäviä: Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen yksikkö liitettiin osaksi THL:ää vuoden alusta lähtien, minkä seurauksena laitokselle siirtyi noin 50 uutta työntekijää. Oikeuslääketieteellisen toiminnan keskittämistä THL:een jatketaan vuonna 2017: Oulun yliopistolta siirtyy vuoden alussa THL:n palvelukseen 5 henkilöä. Vuonna 2016 THL:n alaisen hallinnon osaksi liitettiin aiemmin Rikosseuraamuslaitoksen osana toiminut Vankiterveydenhuollon yksikkö. Sen mukana THL:n alaisen hallinnon palvelukseen siirtyi noin 200 työntekijää. Uusien henkilöstöresurssien integroiminen siirtoprojekteissa tehdyn suunnitelman mukaisesti jatkuu edelleen vuonna 2017.

Vuoden 2016 alusta lähtien vankiterveydenhuoltoyksikön toiminnan ohjaus- ja hallintotoiminnot on toteutettu keskitetysti päälaitoksessa. Laitoksen ohjauksen piiriin kuuluvien uusien toimintojen koordinointi THL:ssa edellyttää paitsi ohjaustoiminnan riittävää resursointia, myös uudenlaista osaamista: alaisen hallinnon toimintojen erityispiirteiden hyvää tuntemusta ja sekä näkemystä alaisen hallinnon vastuulla olevien erityisryhmien terveyspalvelujen kehittämistarpeista.

**30 %**

kaupallinen tai  
yhteiskuntatieteellinen  
koulutus

**12 %**

yleissivistävä  
koulutus

**25 %**

terveys- tai  
sosiaalialan  
koulutus

**1 055**

asiantuntijaa

- 72 % naisia
- 28 % miehiä
- keski-ikä 46 v.

**9 %**

tekniikan  
koulutus

**14 %**

luonnontieteellinen  
koulutus

**10 %**

muu koulutus

THL:n henkilöstö (12/2016 tilanne)

## Henkilöstön ja työhyvinvoinnin kehittäminen

THL:n henkilöstön ja työhyvinvoinnin kehittämisessä korostetaan 2017–2019 kolmea teemaa.

### 1) Osaava henkilöstö

Laitoksen henkilöstösuunnittelun toimintatapaa uudistetaan. Tavoitteena on parantaa henkilöstösuunnittelun ennakoivuutta ja strategialähtöisyyttä sekä edistää laitoksen sisäistä liikkuvuutta. Suunnittelu toteutetaan osana vuosittaista toiminnansuunnittelua ja suunnitelmia päivitetään määräajoin. Toiminnansuunnittelua tukevan tietojärjestelmän hankkimista koskeva selvitystyötä edistetään vuoden 2017 aikana. Uusien henkilöstösuunnittelukäytäntöjen mahdollistama sisäisen liikkuvuuden toimintamalli otetaan käyttöön vuonna 2017. Osaamisen ja hyvien käytäntöjen siirtymisen tueksi organisoita laitos sisäistä työkiertoa.

Laitostasoisessa osaamisen kehittämisessä painopisteinä ovat asiakaslähtöisyys, viestintä ja vaikuttaminen sekä projektijohtaminen. Laitoksessa valmistellaan ja toteutetaan vuosina 2016–2017 asiakkuusohjelma, joka käsittää sekä avainhenkilöiden että johdon asiakkuusvalmennukset. Kehittämisen muita painopisteitä ovat rahoitushakuihin valmistautumisen ja hakujen tuen kehittäminen. Laitoksen omaa osaamista vahvistetaan luomalla ja ylläpitämällä yhteistyöverkostoja rahoitushakujen onnistumisen varmistamiseksi. Projektikulttuurin kehittämiseksi järjestetään valmennuksia. Työyhteisön yhteistyötä ja vuorovaikutusta kehitetään työyhteisöjen omien kehittämisprosessien muodossa. Laitostasaisen kehittämisen ohella tuetaan osastojen omaa kehittämistyötä uusien osaamistarpeiden ennakoinnissa.

## 2) Hyvinvoiva työyhteisö

Työssä jaksamisen tukea kehitetään vahvistamalla työhyvinvoinnin johtamista ja sen tukea. Esimiehet panostavat erityisesti työn tavoitteiden ja vastuiden selkeyteen, tehtävien priorisointiin ja työaikojen johtamiseen. Esimiestyön tueksi järjestetään valmennuksia ja työnohjausta. Ongelmiin puututaan varhaisen välittämisen ja puheeksi ottamisen toimintatapaa hyödyntäen. Kiusaamisen osalta on nollatoleranssi – ohje epäasialliseen käytökseen puuttumisesta ja toimenpiteiden seurannasta on päivitetty ja otettu käyttöön vuonna 2016. Ongelmatilanteiden ratkaisemisen tukena käytetään työnohjausta ja sovittelua. Vuonna 2017 puheeksi ottamisen ohjeistusta täsmennetään edelleen ja esimiesten valmennuksia jatketaan.

Työn joustoja monipuolistetaan vuoden 2017 aikana. Joustavia käytäntöjä hyödynnetään töiden sujuvan organisoinnin sekä työnhallinnan tukena. Vuodesta 2017 lähtien vakiinnutetaan hyväksi havaitut joustot. Työympäristömme 2020 -hankkeessa valmistellaan Tilkanmäen toimitilojen uudenaikaiseen käyttötapaan siirtyminen ja sopeutuksen yhteydessä määritellyistä toimitiloista luopuminen vuoden 2017 aikana. Samalla kehitetään työn teon tapoja ja välineitä. Hanke toteutetaan henkilöstöä osallistaen ja työhön liittyvät tarpeet huomioon ottaen.

Yksiköiden ja osastojen esimiestyössä edistetään henkilöstön osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia. Laitoksen yhteiset prosessit kuten toiminnan suunnittelu ja työhyvinvointikyselyjen käsittely ohjeistetaan ja toteutetaan siten, että se tukee henkilöstön yhdenvertaista mahdollisuutta osallistumiseen. Avointa vuoropuhelua johdon ja työntekijöiden kesken lisätään eri toimin, mm. pääjohtajakierroksella, jonka aikana pääjohtaja vierailee kaikilla osastoilla.

Laitokseen on laadittu ja käyttöön otettu palkitsemisstrategia ja palkitsemisjärjestelmä 2016–2017. Yhtenä tärkeänä palkitsemisen keinona hyödynnetään suunnitelmallista ammatillisen kehittämisen tukea ja urapolkumalleja.

Laitoksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa laajennetaan vuonna 2017 siten, että kaikkien osastojen toiminnassa on määritelty toiminnalli-

sen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet.

Työterveyshuoltoyhteistyössä painotetaan erityisesti jaksamisen tukea ja työterveysongelmien ennaltaehkäisyä. Laitoksen ja työterveysammattilaisten keskinäistä tiedonvaihtoa tehostetaan ja systematisoidaan työterveyshuollon yhteistyösopimuksessa suunnitellulla tavalla. Työsuojelu- ja turvallisuusjohtamiseen kehitetään kokonaisvaltainen arviointi- ja kehittämismalli vuonna 2017. Vaara- ja läheltä piti -tilanteiden dokumentointia ja käsittelyä kehitetään. Sisäilmaongelmien ratkaisu, läheltä piti -tilanteiden seuraaminen, ennakoiva työsuojelu- ja turvallisuusvarautuminen sekä aiheeseen liittyvien koulutusten järjestäminen ovat työturvallisuuden kehittämisen jatkuvia teemoja.

## 3) Laadukas johtaminen

Tavoitteenamme on, että esimiestyö on tulevaisuudessa entistä ammattimaisempaa. Johtamisen kehittämisen tueksi otetaan vuodesta 2017 lähtien käyttöön säännöllisesti toistettavat 360°-johtamisarviointit. Johtamistehtävissä toimivilta edellytetään omien johtamistaitojen ylläpitoa ja kehittämistä. Kehittymistä tuetaan laitoksen omien valmennusten, valtion yhteisten johtamisvalmennusten sekä työnohjauksen ja coachingin keinoin. Johtoryhmän valmennusta jatketaan.

Vuonna 2017 johtamisen kehittämisen painopisteenä on esimiesvastuiden sekä keskeisten johtamisprosessien selkeyttäminen. Johtamisen vuosikellon sisällöt päivitetään ja vuosikellon mukainen toimintatapa vakiinnutetaan. Esimiestyötä tukevia hallinnon tieto- ja raportointipalveluja sekä muita johtamisen työkaluja kehitetään. Uusien työkalujen käyttöä tuetaan valmennuksilla. Esimiestyön tueksi laaditaan yhtenäinen ohjeaineisto.

Muutosten ja sopeutustoimien johtaminen toteutetaan valtionvarainministeriön muutosturvaperiaatteiden ja laitoksen henkilöstöpoliittisten periaatteiden mukaisesti. Muutostukea järjestetään prosessin läpiviennistä vastuussa olevien esimiesten, muutoksen kohteena olevan henkilöstön ja koko henkilöstön tueksi. Muutoksen jälkihoidon tueksi tarjotaan työnohjausta.

## 2.2 Talous

THL:n keskeiset rahoituslähteet ovat valtion talousarviosta tuleva budjettirahoitus, yhteisrahoitteinen toiminta (ml. yhteistoiminta) ja maksullinen palvelutoiminta.

### Budjettirahoitus 2017

Vuonna 2017 budjettirahoituksen kokonaiskäyttö on 55,4 milj. euroa, josta suurin osa, 62 %, kohdistuu laitoksen asiantuntija- ja tutkimustoiminnan luonteesta johtuen palkkamenoihin. THL:n budjettirahoituksen määrä on supistunut viime vuosina merkittävästi. Samaan aikaan laitoksen lakisääteisiä tehtäviä on lisätty. Vuosiin 2017–2019 kohdistuviin budjettirahoituksen leikkauksiin laitos varautui päättämällä vuonna 2016 sopeuttamistoimista, jotka konkretisoituvat vuosien 2017–2018 aikana.

### Yhteisrahoitteinen toiminta 2017

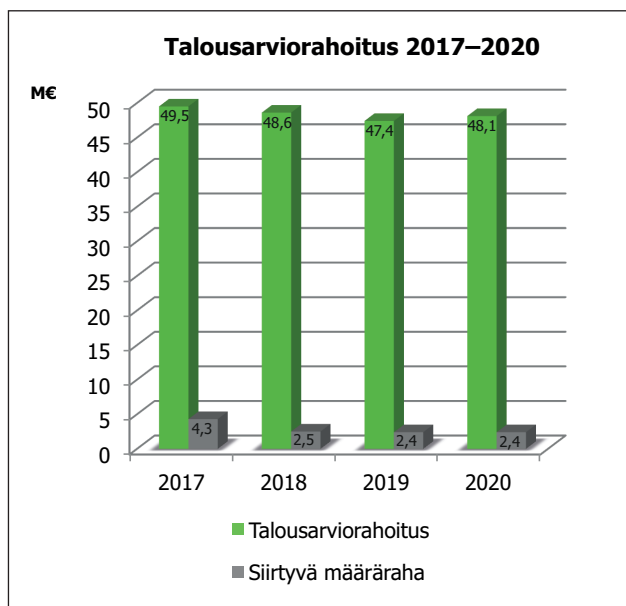
Vuonna 2016 yhteisrahoitteisen toiminnan budjetoitu menojen kokonaismäärä on 33,4 milj. euroa (ei sisällä momenttien käyttöä). Yhteisrahoitteisella toiminnalla tarkoitetaan rahoitusta, joka saadaan laitoksen ulkopuoliselta taholta ilman velvoitetta luovuttaa rahoittajalle välitöntä vastiketta. THL:n suurin yhteisrahoitteisen toiminnan rahoittaja on sosiaali- ja terveysministeriö. Yhteisrahoitteisen toiminnan menoista valtaosa on palkkamenoja, mutta myös palveluiden ostoihin (mm. sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon operatiivinen ohjaus) on budjetoitu merkittävä määrä menoja. Yhteisrahoitteiseen toiminnan rahoituksesta laitokselle kertyvät yleiskustannukset ovat 3,4 milj. euroa. Yhteisrahoitteisen toiminnan rahoituksen määrä on pysynyt viime vuosina pääosin samalla tasolla. Rahoituksen tason ylläpitämiseen kohdistuu merkittäviä haasteita, koska kilpailu ulkopuolisesta rahoituksesta kiristyy edelleen ja riittävän omarahoitusosuuden saaminen niukkenevista resursseista on hankalaa.

## Maksullinen palvelutoiminta

Vuonna 2017 maksullisen palvelutoiminnan budjetoidut tuotot ovat 7,1 milj. euroa. Maksullisella palvelutoiminnalla tarkoitetaan tuotteiden ja palveluiden myyntiä joko kilpailluilla markkinoilla tai julkisoikeudellisina suoritteina (lainsäädäntöön perustuva monopoli) omakustannushintaan. THL:n maksullinen toiminta koostuu pääosin laboratoriotutkimuksista ja -analyysistä sekä kansainvälisestä projektitoiminnasta. Suurin osa maksullisen palvelutoiminnan budjetoiduista menoista on palkkamenoja ja yleiskustannuksia. Maksullisen palvelutoiminnan budjetoitu voittoprosentti on 9 %.

### Talousarviorahoitus 2017–2020

Talousarviorahoituksen tiedossa olevat suurimmat leikkauksen ovat ohitse. Laitoksen toiminnan sopeuttaminen jatkuu tehtyjen päätösten toteuttamisella. Toiminnan sopeuttaminen toteutetaan siten, että laitoksen resursseja suunnataan strategian kannalta keskeisimpiin ja lakisääteisten tehtävien kannalta kriittisimpiin toimintoihin. Sopeuttaminen on aiheuttanut merkittäviä vähennyksiä laitoksen henkilöstöön ja toimitiloihin. THL:lle kustannusneutraalisti siirretyt uudet toiminnot esim. oikeuslääkinnän osalta kompensoivat numeraalista laskua.



## Yritysyhteistyö

THL on strategiassaan sitoutunut lisäämään laitoksen tavoitteita tukevaa ulkoista rahoitusta ja yhteistoimintaa yritysten kanssa. THL:n suurin yritys-yhteistyöpotentiaali liittyy tällä hetkellä laitoksen rekisteritietojen hyödyntämismahdollisuuksiin, kuten erilaisten tietotuotteiden ja analyysipalveluiden kehittämiseen sekä esimerkiksi rokotetutkimuksen tutkimustulosten kaupalliseen hyödyntämiseen.

THL jatkaa vuonna 2017 yritys-yhteistyön ja kaupallisen yhteistyön kehittämistä ministeriön linjausten mukaisesti.

## 2.3 Toimitilat

### Strategiset tavoitteet

THL:n toimitilojen käyttöä ja kehittämistä ohjaa toimitilastrategia, jossa otetaan huomioon taloudelliset reunaehdot, valtion toimitiloille asetetut tavoitteet ja suositukset sekä laitoksen johdon linjaukset työympäristön kehittämisestä. Vuonna 2013 valmistunut toimitilastrategia päivitetään vuonna 2017, jolloin viemme käytäntöön vuonna 2016 käynnistetyt Työympäristömme 2020 -kehittämishankkeen ensimmäisen vaiheen.

Tarvittavia säästöjä toteutetaan seuraavilla toimenpiteillä:

- jatkamme määrätietoisesti laitoksen toiminnan keskittämistä Helsingissä Tilkanmäen kampukselle
- tehostamme edelleen toimitilojen käyttöä mm. luopumalla laajasti nimetyistä työpisteistä
- otamme käyttöön joustavia työaikaratkaisuja ja panostamme uusien työtapojen kehittämiseen
- hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet sähköistämällä prosesseja ja edistämällä tehokasta sähköisten työvälineiden käyttöä
- varmistamme laboratorio- ja muissa erikoistiloissa toiminnan ja teknologian kehittymisen myös tehokkaampana tilankäyttönä
- sovimme Senaatti-kiinteistöjen kanssa valtion kokonaisedun mukaisesti vuokravastuumme päättymisen vapautuvista tiloista.

## Toiminnalliset tavoitteet

Valtion toimitilastrategiassa toimistotilojen tilatehokkuuden raja-arvoksi on asetettu 15 m<sup>2</sup>/hlö. Syksyllä 2016 THL:n toimistotilojen tehokkuus oli keskimäärin 15,8 m<sup>2</sup>/henkilö. Työpisteiden tehokkuutta parannetaan edelleen siten, että asetettu raja-arvo alitetaan jo vuonna 2017.

Työpisteiden käyttötehokkuuden parantaminen edellyttää siirtymistä toimintatapaan, jossa jokaisella työntekijällä ei enää ole henkilökohtaisesti nimettyä työpistettä. Jatkossa hyödynnetään kulloisenkin työn tarpeen edellyttämiä yksilöille, ryhmille ja koko laitokselle yhteisiä työtiloja. Suunnitteluvuonna käynnistytävissä, vaiheittain etenevässä THL:n työympäristön ja työskentelytapojen kehittämishankkeessa (Työympäristömme 2020 -hanke) toteutetaan vuosina 2016–2020 toimitilojen käytötapojen muutokset tavoitteena tilojen monipuolinen ja tehokas käyttö huomioiden eri työtehtävien vaatimukset. Samalla kehitetään työnteon tapoja ja välineitä mm. työprosesseja digitalisoimalla. Hanke on välttämätön, koska toimitilakustannuksissa on säästettävä merkittävästi ja työympäristö digitalisoituu nopeasti, mutta hyödynnämme sen mahdollisuuksia liian vähän.

### Tilkanmäen kampuksen kehittäminen

THL:n ja Senaatti-kiinteistöjen yhteisen kehittämissuunnitelman mukaisesti jatketaan laitoksen toimintojen keskittämistä Tilkanmäen kampukselle. Samalla tavoitellaan säästöjä tehostamalla tilankäyttöä ja rationalisoimalla toimintojen sijoittamista. Työympäristömme 2020 -kehittämishankkeen ohella keskeinen toimitilojen rationalisointihanke on uudisrakennuksen rakentaminen vuosina 2017–2019 oikeuslääkinnän ja BSL3-laboratorion tarpeisiin. Lisäksi H-rakennuksen käyttöönotto koko laajuudeltaan vapauttaa tiloja kampukselta siten, että erillään olevat toiminnot voidaan sijoittaa kampukselle (Kytösuontie 11 2019/2020, Mannerheimintie 168b 2019 ja Biomedicum 2017, 2020) sekä luopua I- ja F-rakennuksista (2018, 2020). Ratkaisulla pidetään laitoksen toimitilojen suhteellinen osuus supistuvasta budjettirahoituksesta korkeintaan nykyisellä tasollaan.



Vapautuvat tilat mahdollistavat Senaatti-kiinteistöjen, STM:n, Valviran, Fimean ja THL:n aiesopimuksen mukaisesti Tilkanmäen kampuksen kehittämisen kohti yhteistä ”STM-kampusta”. Kampuksen tiloja ja yhteisiä palveluja käyttäisivät tällöin THL:n lisäksi myös muut aiesopimuksen osapuolet.

## Muiden toimipisteiden kehittäminen

Laitoksen sopeuttamistratkaisujen osana lakkautettiin mikrobiologiset toiminnot Turussa. Toiminnoista siirrettiin osa Helsingin Tilkanmäelle ja Turun Mikro-toimitilan vuokrasopimus irtisanottiin v. 2017 alusta lukien. Turkuun jääneelle henkilöstölle vuokrattiin pieni toimistotila Turun Datacitystä 1.12.2016 lukien.

THL on sopimassa Medisiina D -rakennukseen suunniteltujen tilojensa luovuttamisesta Turun yliopistolle. THL vastaisi tilojen jatkosuunnittelun kustannuksista yliopiston tarpeisiin ja yliopisto ottaisi vuokravastuun tiloista, jolloin THL:n vuokrasopimus vastuineen päättyisi.

THL ja Senaatti-kiinteistöt ovat sopineet, että THL jatkaa toimintaansa Kuopiossa tutkimuskeskus Neulasessa. Välitöntä tarvetta isoille muutoksille ei ole, mutta suunnitelmavuonna toteutetaan toimipisteessä kevyt työympäristön kehittämishanke.

Oulun toimipisteen toiminta supistuu oleellisesti sopeuttamistoimien seurauksena. THL ja Senaatti-kiinteistöt toteuttavat THL:lle uuden tiivistetyn toimilaratkaisun Kastellin tutkimuskeskukseen. Tampereen toimipisteissä ei ole välitöntä kehittämistarvetta, mutta tilojen käyttöä seurataan ja ryhdytään mahdollisten toimintomuutosten edellyttämiin järjestelyihin.

## Oikeuslääkinnän toimitilat

Oikeuslääkinnän toimintoja koskevat toimitila- ja palvelusopimukset on uusittu Helsingissä, Kuopiossa ja Tampereella. Kuopiossa ja Tampereella on käytössä uudet tilat, joissa ei ole erityistä kehittämistarvetta. Helsingin toimitilat ovat jo elinkaarensa ylittäneet ja toiminnan kohtuullinenkin jatkaminen vaatii jatkuvia ponnisteluja tilojen ylläpitämiseksi toimintakuntoisina. Siirtyminen uusiin Tilkanmäen kampukselle toteuttaviin toimitiloihin on siirtynyt rakentamislupapäätöksen viipyessä STM:ssä.

Oulussa toteutuu 1.2.2017 lukien oikeuslääketieteellisten toimintojen siirto yliopistolta THL:lle. Samassa yhteydessä THL vuokraa toimitilat.

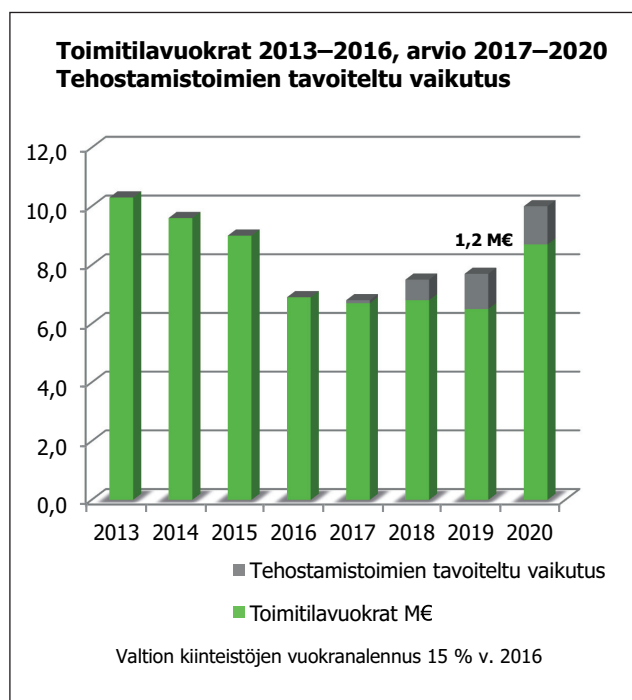
Turussa oikeuslääketieteen tilat sijaitsevat Medisiina A- ja B-rakennuksissa. Koska THL luopui Medisiina D -hankkeesta, neuvotellaan oikeuslääkinnän tilaratkaisu pitemmälläkin tähtäimellä nyt käytössä oleviin rakennuksiin. Ratkaisu ajoittuu yliopiston omien suunnitelmien toteuttamisen yhteyteen vuoden 2018 lopulle Medisiina D:n käyttöönoton jälkeen.

## Vankiterveydenhuollon toimitilat

Suunnitteluvuoden alusta lukien vankiterveydenhuolto siirtyi THL:n tulosohjattavaksi yksiköksi. Yksikkö tukeutuu toiminnassaan THL:n konsernipalveluihin, joihin kuuluvat mm. toimitilapalvelut. Yksikön tilat, vankisairaala Hämeenlinnassa, psykiatrisen vankisairaala Turussa ja sen alayksikkö Vantaalla sekä 27 poliklinikkaa vankiloissa, ovat edelleen Rikosseuraamuslaitoksen (RISE) vuokratiloja. THL osallistuu yhteistyössä sen ja Senaatti-kiinteistöjen kanssa tilojen kehittämisen suunnitteluun ja valvoo vankiterveydenhuollon etuja. Vuonna 2017 erityisenä suunnittelukohteena on Hämeenlinnassa sijaitsevan vankisairaalan tulevaisuus Rikosseuraamuslaitoksen suunnitellessa Hämeenlinnan vankilan täydellistä uusimista.



## Toimitilojen vuokrien kehittyminen 2016–2020



## Tietohallinnon kehittäminen

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tietohallinnon toimintaa on keskitetty ja kehitetty laitoksen perustamisesta lähtien. Tietohallinnon toiminnan kypsyystaso on noussut merkittävästi, mutta toiminnan mittaroinnissa ja seurannassa on kehittämisen varaa. Tietohallintoon kohdistuvat odotukset ovat kasvaneet digitalisaatiokehityksen ja toiminnan tehostamistarpeen myötä. Samalla tietohallinnon resursointi on suhteessa tavoitteisiin joutunut vahvemmin epätasapainoon. ICT-peruspalveluiden kehittämisen resurssit ovat niukat. Valtorilta hankittavien palveluiden ohjaaminen vaatii jatkuvasti oletettua enemmän resursseja. Resurssihaasteita lisää se, että uusia tietovarantoja ja järjestelmiä kehitetään jatkuvasti hankerahoituksella ilman, että niiden ylläpitoresursointia olisi varmistettu.

Toiminnan kehittymisestä huolimatta ICT-peruspalveluihin, tietovarantoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuva kehitys- ja korjausvelka on kasvanut. Kehitettävää on mm. kokonaisuuden tilannekuvan hallinnassa ja laitoksen tietoturvassa. Tietovarantojen

luokituspäätöksen edellyttämien tietoturvatavoitteiden saavuttaminen vaatii toimia ja merkittävää resursointia vuosille 2017–2019 sekä vahvaa yhteistyötä Valtorin kanssa.

Pitkäjänteinen kokonaisuuden suunnittelu ja johtaminen on edellytys tehokkaalle tietohallinnolle. Tämä edellyttää, että laitoksen toimintaa suunnitellaan avoimesti ja priorisoidusti. Vuotuinen toimintasuunnittelu ei kata laitoksen toimintaa täysin: vuoden aikana nousee esiin uusia kehittämistarpeita. Riittävä resursointi voidaan saavuttaa nojautumalla muun toiminnan riskirahoituksen varaan.

Vahvistamalla nykyisiä toimintamalleja voidaan tietohallinnon tehtävät hoitaa tehokkaammin, ylläpidettävämmiin ja tietoturvallisemmin. Keskitettyjen palveluiden toimintamallien tarpeet on kuitenkin kyettävä huomioimaan paremmin toiminnan ja talouden suunnittelussa ja seurannassa.

## Kehittämisohjelma

Ohjelman ensisijaisena tavoitteena on, että THL:n riskiraportissa todetut ensisijaiset toimenpiteet on toteutettu ja THL:n varautuminen merkittäviin riskeihin on nostettu tyydyttävälle tasolle. Tavoitteen saavuttamiseksi THL priorisoi tietohallinnon resursoinnissa

- tietoteknisen infrastruktuurin uudistamista
- turvallisuusratkaisujen käyttöönottoa ja hyödyntämistä
- tietovarantojen ja -järjestelmien turvallisuuden kehittämistä.

Ohjelman tuloksena THL on osin valmis vastaamaan EU:n tietosuoja-asetuksen vaatimuksiin vuonna 2018 ja on saavuttanut noin 75 % luokittelupäätöksestä seuranneet korotetut vaatimukset toiminnan ja tietoturvan osalta vuonna 2019. Tekninen ja hallinnon tietoturva on todennettavissa ratkaisuja ja toimintatapoja kuvaavista dokumenteista. Kuvattu ja toimintatapoja noudatetaan.

Ohjelman toteuttamisen vaatima lisäresursointi vuosille 2017–2020 on noin 600–900 000 euroa vuosittain.

## 2.4 Viestintä

Viestinnän ydintehtävänä on tukea THL:n strategisten päämäärien saavuttamista. Vuonna 2017 viestinnällä ja vuorovaikutuksella erityisesti edistetään laitoksen tunnettuutta, vahvistetaan sidosryhmien luottamusta tuottamaamme tietoon ja sen hyödyllisyyteen sekä parannetaan asiakkaiden tietämystä tuotteistamme ja palveluistamme. Myös THL:n roolia keskustelunavaajana ja poliittisen päätöksenteon resurssina tuetaan nykyistä suunnitelmallisemmin viestinnän ja vuorovaikutuksen pitkäjänteisellä suunnittelulla, monikanavaisen viestinnän ja vuoropuhelun uusien mahdollisuuksien hyödyntämisellä.

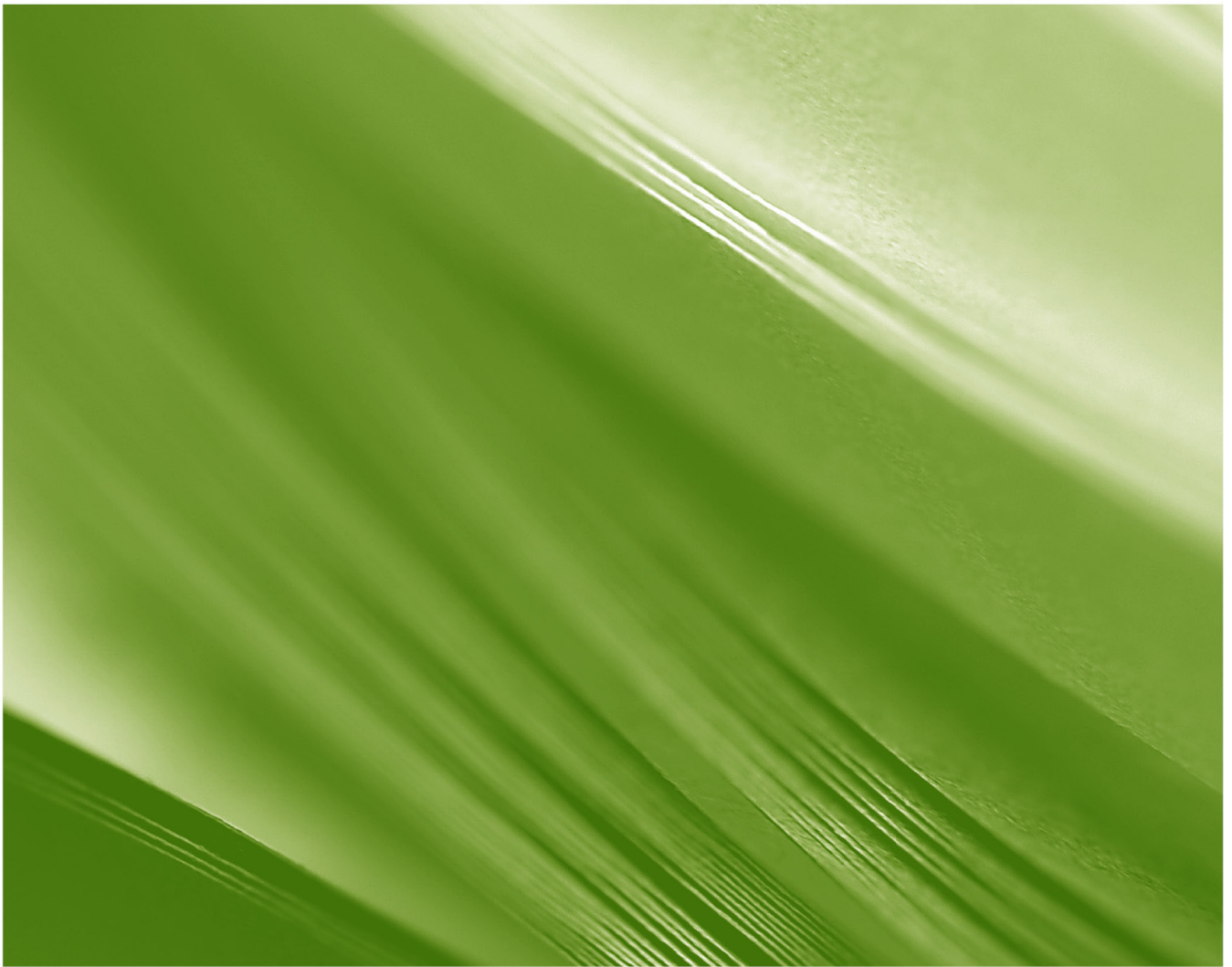
Vuonna 2017 asiakkuusajattelun kehittäminen on edelleen työstämämme. Mittava palvelujärjestelmän muutos tulee olemaan viestinnällisesti merkittävää uudelleenajattelua edellyttävä uudistusprosessi. Onnistuaksemme vastaamaan asiakkaidemme odotuksiin meillä on oltava hyvä asiakasymmärrys, tuotteiden ja kanavien tulee vastata asiakkaiden tarpeisiin ja meidän tulee huomioida tiedon käyttötilanteet. Uudistus edellyttää myös myönteistä ja ratkaisukeskeistä vuorovaikutusta sekä asiakkaan tavoittamista tehokkaasti ja häntä puhuttelevalla tavalla ja siten, että viestimme sisältö ja ajoitus vastaa asiakkaan tilannetta. Iso työsarja koko THL:lle.

Asiakkaiden odotuksiin vastaaminen ja toimintaympäristön kiivas muutostahti edellyttävät viestinnän toimintatapojen, sisältöjen, kanavien ja tuotteiden jatkuvaa arviointia ja kehittämistä. Tätä työtä tehdään myös vuonna 2017. Tesso-lehden julkaisemisen lopettaminen vuodenvaihteessa merkitsee lehden lukijoiden tavoittamista muilla keinoin. Aktiivisella asiakkuustyöllä ja digitaalisella markkinointiviestinnällä pyritään tavoittamaan nämä asiakkaat ja ohjaamaan heidät thl.fi-verkkopalveluun, joka on THL:n merkittävin viestintäkanava.

Viimeisen vuoden sisällä thl.fi:n verkkosivuja on katseltu 15 milj. kertaa; määrä on 15 % enemmän kuin edellisvuonna. Hallinnonalan sidosryhmäkyselyissä thl.fi on saanut erittäin hyvää palautetta. Jotta käyttäjät olisivat tulevaisuudessakin yhtä tyytyväisiä, keskitymme vuonna 2017 erityisesti sisältöjen uudistamiseen vastaamaan vielä paremmin sidosryhmien muuttuneita tarpeita ja THL:n uudistunutta toimintaa. Erittäin käytettyjen aihesivustojen sisältöä ja käytettävyyttä parannetaan sekä THL:n palvelujen ja tuotteiden saavutettavuutta ja kuvia parannetaan.

THL:n mittavat budjettirahoituksen supistukset ovat lisänneet ulkopuolisen rahoituksen merkitystä. Rahoittajien päätöksenteossa kiinnitetään entistä enemmän huomiota hakemusten vuorovaikutus- ja viestintäsuunnitelmiin sekä vaikuttavuustavoitteisiin. Tämä edellyttää hakijoilta ja viestintäasiantuntijoilta uudenlaista, tiivistä ja pitkäkestoista yhteistyötä sekä uusien toimintamallien käyttöönottoa. Vuonna 2017 kehitetäänkin erityisesti rahoitushakuihin liittyviä viestinnän suunnittelun toimintamalleja.

Koko henkilökunnan innostus kokeilla ja kehittää uudenlaisia toimintatapoja ja viestintäratkaisuja on välttämätöntä uudistumisen takaamiseksi ja onnistuneen lopputuloksen saavuttamiseksi. Laitoksen kokonaisviestinnän kannalta on tärkeää, että asiantuntijat saavat hyvän viestinnällisen tuen ja heidän omaa viestintäosaamistaan parannetaan monipuolisesti. Tänä päivänä tutkijoilta ja asiantuntijoilta edellytetään aktiivista vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa, joten vuonna 2017 kiinnitetään erityis-huomiota henkilöstön viestintäosaamisen monipuolistamiseen.



TERVEYDEN JA  
HYVINVOINNIN LAITOS

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos  
PL 30 (Mannerheimintie 166)  
00271 Helsinki  
Puhelin: 029 524 6000  
[www.thl.fi](http://www.thl.fi)